

Håkan Svensson
enhetschef väg och drift

Övertagande av Trafikverkets genomfartsvägar i Södra Sandby

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att ställa sig positiv till tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse att förhandla med Trafikverket med syftet att överta väghållaransvaret för genomfartsvägarna i Södra Sandby, samt,

att översända ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 27 februari 2020 utifrån en skrivelse från Anders Almgren (S) och Inga-Kerstin Eriksson (C) *Åtgärda den kritiska trafiksituationen i Södra Sandby* att uppmana tekniska nämnden att återkomma med förslag på såväl långsiktiga som kortsiktiga åtgärder för en bättre trafikmiljö i Södra Sandby.

Tekniska förvaltningen har arbetat vidare med frågan och tekniska nämnden har behandlat ärenden den 21 april 2021 och 21 juni 2022.

Utifrån de politiska besluten och pågående arbete med planprogram för Södra Sandby föreslår tekniska förvaltningar att förhandlingar genomförs med Trafikverket med syftet att överta väghållaransvaret för genomfarterna i Södra Sandby.

Eftersom ett övertagande av vägar från Trafikverket är av principiell betydelse föreslår tekniska förvaltningen att tekniska nämnden ställer sig bakom förslaget och översänder ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Underlag för beslutet

- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2022-11-08
- Tekniska nämndens beslut § 142, 2022-06-21
- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse 2022-04-11
- Utredning Tung trafik i Södra Sandby – Effektbedömning av förbifarter, 2022-03-08
- Tekniska nämndens beslut § 162, 2021-04-21
- Trafikutredning Södra Sandby, 2021-03-29
- Trafikutredning Södra Sandby - Enkätstudie, 2021-03-29
- Tekniska förvaltningens tjänsteskrivelse, 2021-03-23
- Kommunstyrelsens beslut § 129 med bilagor, 2020-04-01

2022-11-08

Diarienummer

TN 2022/778

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 27 februari 2020 utifrån en skrivelse från Anders Almgren (S) och Inga-Kerstin Andersson (C) *Åtgärda den kritiska trafiksituationen i Södra Sandby*

att uppmana tekniska nämnden att i samråd med byggnadsnämnden, kommunstyrelsen och berörda externa aktörer genomföra en utredning av trafiksituationen i Södra Sandby där trafikflödena och framkomligheten särskilt studeras,

att utifrån utredningen återkomma med förslag på såväl långsiktiga som kortsiktiga åtgärder som kan arbetas in i kommande ekonomi- och verksamhetsplanering, samt

att för genomförandet avsätta 500.000 kronor från kommunstyrelsens reserverade medel.

Utifrån kommunstyrelsens beslut har en omfattande genomlysning av trafiksituationen i Södra Sandby genomförts. Utifrån denna genomlysning beslutade tekniska nämnden den 21 april 2021

att uppdra åt tekniska förvaltningen att skyndsamt återkomma med förslag om en ny hantering av den tunga trafiken där en särskild utredning görs av tillskapandet av en ny ringled, samt

att i övrigt anta tekniska förvaltningens förslag på inriktning för fortsatt arbete med trafikmiljön i Södra Sandby.

Den föreslagna inriktningen omfattade utveckling av centrummiljön längs Revingevägen, förbättringar för fotgängare och cyklister, förbättringar för kollektivtrafiken, åtgärder som innebär att problematiken med tung trafik kan minska något, samt en rekommendation om att kommunen bör verka för att ta över väghållaransvaret för Revingevägens centrala delar från Trafikverket.

Tekniska nämnden behandlade återigen frågan vid sitt sammanträde den 21 juni 2022 och beslutade då

att utredningen "Tung trafik i Södra Sandby – effektbedömning av förbifarter" läggs till handlingarna,

att uppdra åt tekniska förvaltningen att utreda hur väghållaransvaret i Södra Sandby kan övertas av kommunen och att detta ska återrapporteras till tekniska nämnden i oktober 2022,

att tekniska förvaltningen ges i uppdrag att arbeta utifrån fyrstegsprincipen med fokus på åtgärder enligt steg 1, 2 och 3,

att uppdra till tekniska förvaltningen att arbeta vidare med det östliga alternativet på förbifart kring Södra Sandby och att ta fram en kostnads kalkyl för projektet, med syfte att kommunen ska kunna gå vidare med byggnation av vägen,

att den framtida investeringskostnaden lyfts och arbetas in i kommande EVP-arbete,

att tillskriva Trafikverket att sätta upp skyltar med texten "Förbjuden lastbilskörning genom centrum" på lämpliga ställen norr och söder om korset,

att under det nu pågående arbetet i Lunds kommun med aktualiserad översiktsplan identifiera ett eller flera möjliga vägreservat för en förbifart öster om Södra Sandby och återkomma till nämnden med förslag om dragning samt kalkyl över investeringskostnader, samt att

2022-11-08

Diarienummer

TN 2022/778

samordna överläggningarna med Trafikverket om eventuellt kommunalt övertagande av väghållaransvar också i Genarp, Veberöd respektive Dalby med syfte att värdera kostnader och nyttor för trafikutvecklingen och byarnas fortsatta utbyggnad, att uppdraga tekniska förvaltningen att, i ett långtidsperspektiv, redovisa lösningar som innebär övertagande av väghållaransvaret och att utvärdering av långsiktig nytta mot kostnad görs samt hur det påverkar den långsiktiga utbyggnadsstrategin för berörda orter, samt att utredningen för kännedom översänds till kommunstyrelsen.

Utifrån de politiska besluten och pågående arbete med planprogram för Södra Sandby föreslår tekniska förvaltningar att förhandlingar genomförs med Trafikverket med syftet att överta väghållaransvaret för genomfarterna i Södra Sandby.

I stadsbyggnadskontorets pågående arbete med planprogram för Södra Sandby fordras en större kommunal rådighet över väghållaransvaret.

Föredragning

Utifrån de politiska besluten och pågående arbete med planprogram för Södra Sandby föreslår tekniska förvaltningar att förhandlingar genomförs med Trafikverket med syftet att överta väghållaransvaret för genomfartsvägarna i Södra Sandby.

Tekniska förvaltningen ser en mängd möjligheter att förbättra situationen för fotgängare och cyklister på genomfartsvägarna i Södra Sandby. En del i detta handlar om att utveckla centrummiljön som syftar till att skapa en stadsmiljö i de centrala delarna av Södra Sandby, som är trygg, säker och inbjuder människor till vistelse. Centrummiljön är området, längs Revingevägen, mellan centrumkorset och Hällestadsvägen. Exempel på åtgärder som kan vara möjliga är hastighetssäkrad utformning av centrumkorset, ny gestaltning av gaturummet längs Revingevägen. Att utveckla centrummiljön tas vidare i stadsbyggnadskontorets programarbete för centrumutveckling. I detta arbete följs fyrstegsprincipen, där fokus läggs på steg 1- till 3-åtgärder.

Fyrstegsprincipen

Steg 1	Tänk om, handlar om att överväga åtgärder som kan påverka behovet av transporter, resor och val av färdmedel.
Steg 2	Optimera, innebär åtgärder som medför ett mer effektivt utnyttjande av transportsystemet.
Steg 3	Bygg om – innehåller begränsade ombyggnader i syfte att effektivisera transportsystemet.
Steg 4	Bygg nytt, vilket genomförs när behoven inte kunnat tillgodoses genom åtgärder i de föregående tre stegen.

Vägnätet genom Södra Sandby bär en stor andel genomfartstrafik, både i form av personbilar och tunga fordon. Förvaltningen är av uppfattningen att trafiksäkerhetshöjande åtgärder i huvudgatunätet, med tydliga portar vid tätortens gräns mellan bebyggelse och omland samt åtgärder som bidrar till att öka de oskyddade trafikanternas säkerhet och trygghet kan minska problematiken och störningarna från den tunga trafiken. Det finns en svårighet i att åstadkomma trafiksäkerhetshöjande åtgärder på det statliga vägnätet. Detta eftersom staten prioriterar framkomlighet för motorfordonstrafiken, och ser negativt på införande av farddämpande åtgärder då de utgör hinder för motorfordonstrafikens framkomlighet. Förvaltningen har i samtalen

2022-11-08

Diarienummer

TN 2022/778

med Trafikverket lyft frågan om skyltning utifrån tekniska nämndens beslut 21 juni 2022.

Beroende på om staten eller kommunen är väghållare varierar förutsättningarna för vilka typer av åtgärder som kan accepteras och genomföras. Fördelen med att överta väghållarskapet är att kommunen ges rådighet att införa de trafiklösningar som behövs för att åstadkomma en bättre fungerande trafikmiljö för oskyddade trafikanter. Nackdelen är att ansvar och kostnadsbild överförs från Trafikverket till kommunen.

I pågående arbete med revidering av Lunds kommuns översiktsplan kommer även möjliga vägreservat för en förbifart öster om Södra Sandby hanteras. Kostnadsbedömningar för en östlig förbifart har gjorts och bedöms till 30–45 miljoner kronor. Den framtida investeringsutgiften kommer att arbetas in i kommande EVP.

Vid ett eventuellt övertagande av genomfarterna i Södra Sandby överläts ansvaret för anläggningen i sin helhet, vilket inkluderar drift och underhåll, buller, vibrationer, luftkvaliteten med mera.

Eftersom ett övertagande av vägar från Trafikverket är av principiell betydelse föreslår tekniska förvaltningen att tekniska nämnden ställer sig bakom förslaget och översänder ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning.

När diskussionerna med Trafikverket är avslutade gällande genomfartsvägarna i Södra Sandby bör dialogen fortsätta med väghållaransvaret i Genarp, Veberöd och Dalby med syftet att värdera kostnader och nyttor för trafikutvecklingen och byarnas utbyggnad.

Beredning

Ärendet har beretts av tekniska förvaltningen i samråd med stadsbyggnadskontoret.

Barnets bästa

Om kommunen tar över väghållaransvaret på genomfartsvägarna i Södra Sandby finns möjligheter till en ökad trafiksäkerhet och trygghet samt förbättringar för såväl barn och unga som för övriga trafikanter i den mån trafiksäkerhetsåtgärder genomförs.

Ekonomiska konsekvenser

En översiktlig kostnadsberäkning för övertagande av det statliga vägnätet i Södra Sandby har gjorts. Den pekar på att kommunens driftkostnad beräknas till 1,3 miljoner kronor per år. Drygt hälften av beloppet bedömer förvaltningen att nämnden får kompensation för via resursfördelningssystemet, därutöver behöver resterande del tillföras nämndens driftram. Beroende på vilka investeringar som beslutas genomföras, tillkommer investeringsutgifter. Investeringsutgifterna genererar i sin tur kapitalkostnader i form av räntor och avskrivningar.

2022-11-08

Diarienummer

TN 2022/778

Mikael Fritzon
direktör

Teknisk Johan Gomér
Gatuchef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunstyrelsen
Akten

För kännedom:
Byggnadsnämnden
Miljönämnden
Trafikverket
Polisen
Skånetrafiken